

Temat: Granice i mosty – migracja

Część 2: Doświadczenie migracji – Za każdą historią kryje się człowiek

Zbyt często mapy, wykresy i dane liczbowe przesłaniają prawdziwe historie migrantów. Rzadko możemy usłyszeć ich głos, dowiedzieć się, co przeżyli. Musimy zawsze pamiętać, że mówimy o ludziach, a nie tylko o danych statystycznych.

Uwaga: W tym rozdziale znajdują się linki do stron internetowych, takich jak YouTube. Treści na stronach zewnętrznych mogą ulegać zmianie i należy sprawdzić, czy są one odpowiednie dla uczniów.

Efekty nauczania w tej części

Uczniowie będą w stanie:

- zdać sobie sprawę, że dane statystyczne i liczby oddają tylko część historii migracji
- zrozumieć, że chcąc przystosować się do nowych miejsc i nowego stylu życia, migranci muszą podejmować wiele wyzwań
- dostrzegać, jak historie z przeszłości mogą pomóc w analizie współczesnych doświadczeń migracji

Dostępne materiały

Materiał 6	Listy migrantów
Materiał 7	Mapa – Europejskie szlaki migracyjne w XIX w.
Materiał 8	Wiersze, piosenki, dzieła sztuki
Materiał 9	Życie „pomiędzy”
Materiał 10	Szablon komiksu
Materiał 11	Paszport nansenowski

Praca z całą klasą 1: Same dane statystyczne nie pokazują ludzkiego aspektu migracji

Źródło: Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji (IOM), © Statista

DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

Poniższe krótkie filmy przedstawiają z różnych perspektyw migrację w Europie w XXI w. Po obejrzeniu z uczniami obu filmów nauczyciel omawia z nimi następujące kwestie:

- Czym różni się prezentacja informacji o migrantach w obu filmach?
- Jakiego rodzaju informacje uczniowie uzyskali z obu filmów?

Film: Statystyki dotyczące migrantów

<https://www.youtube.com/watch?v=uDszXcSCbPo>

Źródło: *BBC News*

Film: Historia dwóch braci z Syrii

<https://www.youtube.com/watch?v=XGeKiWVkey4>

Źródło: *Wysoki Komisarz Organizacji Narodów Zjednoczonych do spraw Uchodźców (UNHCR)*

DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

Praca w grupach 1: Świadczenia z przeszłości

Tak jak wiele dowiadujemy się z opowieści współczesnych migrantów, tak samo wiele możemy się dowiedzieć o doświadczeniach migracyjnych Europejczyków w przeszłości, czytając pozostawione przez nich materiały: listy, dzienniki i tym podobne źródła pierwotne, ukazujące, jak szukali za granicą pokoju, bezpieczeństwa i lepszego życia.

Nauczyciel dzieli klasę na 4 lub 5 grup o zbliżonej liczbie uczniów. Wyznacza w każdej grupie ucznia, który będzie notować opinie grupy i przedstawi je na zakończenie ćwiczenia. Rozdaje uczniom listy z materiału 6 – po jednym liście dla każdej grupy. Te listy Europejczyków, którzy wyemigrowali do USA, rzucają światło na ludzkie losy skrywające się za historią migracji.

- Jakie główne tematy i obawy opisuje autor każdego listu?
- Jak na podstawie tych listów można sobie wyobrazić życie migrantów w końcu XIX i na początku XX w.?
- Czy można wskazać podobieństwa i różnice między ich doświadczeniami a przeżyciami dzisiejszych migrantów?

Praca w grupach 2: List do domu

Wykonując to ćwiczenie, uczniowie muszą wyobrazić sobie, że są jednym z autorów listów. Nauczyciel prosi uczniów o wskazanie na mapie Europy kraju pochodzenia wybranego autora. Następnie uczniowie samodzielnie wyszukują informacje na temat warunków życia w tym kraju pod koniec XIX w. Nauczyciel prosi uczniów, by z wykorzystaniem materiału 7 nakreślili trasę podróży do USA. Następnie uczniowie piszą list do rodziny lub przyjaciół, którzy zostali w Europie. List powinien zawierać np. następujące informacje:

- Dlaczego zdecydowali się opuścić kraj i wyjechać do USA?
- Jak przebiegła podróż (trasa i środki transportu) i jakie przeszkody napotkali po drodze?
- Jakim doświadczeniem było przybycie do nowego kraju?

Praca w grupach 3: Migracja w twórczości artystycznej

Na przestrzeni wieków ludzie wyrażali w poezji, sztuce i piosenkach swoje doświadczenia i odczucia związane z wyjazdem i zamieszkaniem w nowym miejscu. Te formy twórczości dają migrantom możliwość symbolicznego wypowiedzenia się o sytuacji pojedynczej osoby lub całej społeczności. Nauczyciel rozdaje uczniom materiał 8. Po przeanalizowaniu materiału nauczyciel prosi uczniów, by:

z wykorzystaniem szablonu komiksu (materiał 10) przedstawili opowieść migranta w oparciu o wydarzenia opisane w wierszu Uyen Loewald „Bądźcie grzeczni, mali migranci”
lub
przedstawili własną wypowiedź artystyczną z punktu widzenia migranta, np. napisali wiersz lub słowa piosenki albo stworzyli rysunek, obraz lub piktogram.

Praca z całą klasą 2: Życie „pomiędzy”

Przeprowadzka do innego kraju lub na inny kontynent oznacza, że trzeba się przyzwyczaić do nowego stylu życia, nowej kultury, nowych zasad społecznych i – co może najważniejsze – nowych ludzi. Nauczyciel prosi uczniów o przeczytanie biografii i cytatów z materiału 9 i wspólnie z nimi

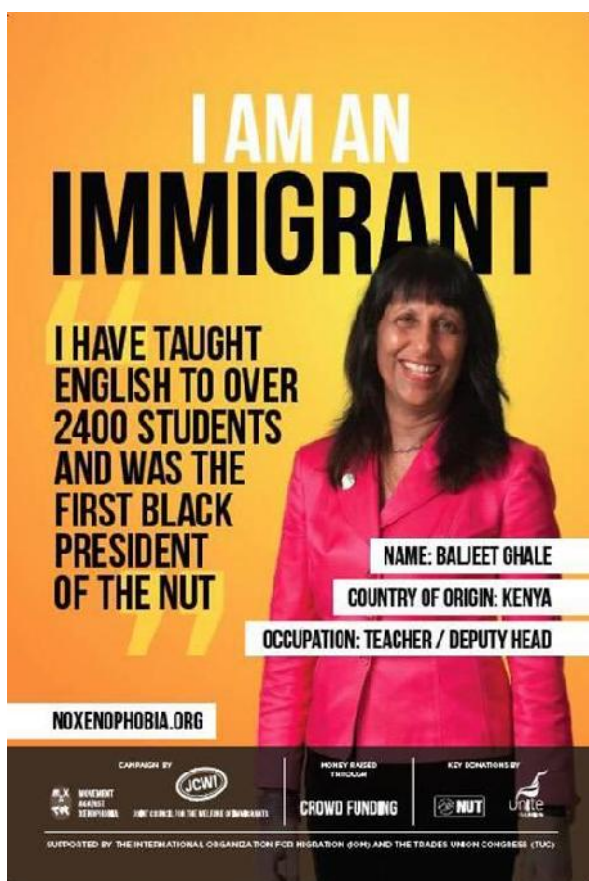

DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

zastanawia się, jak samoświadomość i poczucie tożsamości migrantów zmienia się w zależności od miejsca i kontekstu. Zwraca uwagę w szczególności na to, jak w cytatach ludzie mówią o poczuciu bycia „pomiędzy” w procesie dostosowywania się do innej kultury. Nauczyciel sięga po to pojęcie, analizując z uczniami następujące kwestie:

- Konieczność uznania, że ludzie mogą mieć inny bagaż kulturowy.
- Czy któryś z uczniów sam ma poczucie, że żyje „pomiędzy”?
- Jakie wyzwania mogą utrudniać przystosowanie się? Np. rasizm, brak społecznej świadomości różnorodności itp.

W rozmowie z uczniami należy podkreślić, że migranci też odnoszą sukcesy mimo trudności, z jakimi się borykają, a wielu z nich zostaje kompetentnymi i szanowanymi specjalistami w wybranych dziedzinach pracy i działalności. Można spróbować znaleźć podobne przykłady we własnym kraju, jak na poniższym plakacie.

- Jestem imigrantką
- Uczyłam angielskiego ponad 2400 uczniów i byłam pierwszą ciemnoskórą przewodniczącą związku zawodowego nauczycieli NUT (National Union of Teachers)
- Nazwisko: Baljeet Ghale
- Kraj pochodzenia: Kenia
- Zawód: Nauczycielka, wicedyrektor

Źródło: Joint Council for the Welfare of Immigrants www.jcwi.org.uk

DOM HISTORII EUROPEJSKIEJ

Zobacz na stronie www.undocumentary.org, jak może wyglądać życie migrantów w Europie, jeśli nie mają oficjalnego statusu obywatela, i obejrzyj krótki film z wypowiedziami dzieci takich osób, tak zwanych migrantów o nieuregulowanym statusie.

Laissez-les grandir ici

<http://www.dailymotion.com/video/k37ZBrDgWk5oHj9Ety>

Brak oficjalnych dokumentów i związanych z nimi praw dla uchodźców i bezpaństwowców jest problemem nie tylko dziś – spotykano się z nim również w przeszłości. Wojny i konflikty XX i XXI w. spowodowały wysiedlenie milionów ludzi zmuszonych do opuszczenia własnych domów. Nauczyciel rozdaje uczniom materiał 11, zawierający przykład działań podjętych po pierwszej wojnie światowej, by spróbować pomóc uchodźcom i przesiedleńcom.